

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงวิชัย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๒/๒๕๕๖

วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง หัวหน้าพรรคพลังธรรมขอให้อำนาจวินิจฉัยชี้ขาดคำสั่งของนายทะเบียนพรรคการเมือง

หัวหน้าพรรคพลังธรรมยื่นคำร้องลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๕ ต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้วินิจฉัยชี้ขาดคำสั่งของนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ ประกอบมาตรา ๑๗ กรณีนายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลังธรรม

ข้อเท็จจริงตามคำร้องของหัวหน้าพรรคพลังธรรม และเอกสารประกอบ ได้ความว่า พรรคพลังธรรม โดยนายปรีชา เถลิงวิชัย (ประธานกรรมการสรรหาผู้แทนสมาชิกพรรค ผู้มีอำนาจเรียกประชุมตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญสมาชิกสามัญ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๓) มีหนังสือลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๕ ถึงคณะกรรมการบริหารพรรค ผู้แทนสาขาพรรค สมาชิกพรรค และผู้แทนสมาชิกพรรคขอเชิญประชุมใหญ่สามัญสมาชิกพรรค ประจำปี ๒๕๕๕ ในวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๕ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๗.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร ปรากฏว่า พอถึงวันเวลาประชุมดังกล่าวข้างต้นมีผู้มาประชุม ๕๓ คน จากจำนวนสมาชิกสามัญพรรคทั้งหมด ๒๒๕ คน จึงไม่ครบองค์ประชุม ตามข้อบังคับพรรคพลังธรรม ข้อ ๓๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งกำหนดว่า การประชุมสามัญพรรคต้องมีสมาชิกสามัญพรรคมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสามัญพรรคทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม ประธานที่ประชุมซึ่งเป็นผู้มีอำนาจเรียกประชุม จึงได้ประกาศตามเครื่องขยายเสียงขอใช้ข้อบังคับพรรค ข้อ ๓๖ วรรคสอง เรียกประชุมสามัญพรรค โดยแจ้งเชิญสมาชิกสามัญพรรค เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๕ ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๕ เวลา ๐๕.๐๐ นาฬิกา สถานที่เดิม โดยมีวาระการประชุมเหมือนเดิม

การประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๕ ของพรรคพลังธรรม ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๕ มีผู้เข้าประชุม ๕๕ คน ถือว่าครบองค์ประชุม ตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๓๖ วรรคสอง ที่ประชุมได้ลงมติเลือกประธานสามัญพรรค เลือกประธานกรรมการตุลาการพรรค และกรรมการตุลาการพรรค กำหนดจำนวนคณะกรรมการบริหารพรรคเพิ่มขึ้น และลงมติเลือกผู้เข้าประชุม จำนวน ๒๐ คน เป็นกรรมการ

บริหารพรรคเพิ่มเติมจากเดิมจนครบจำนวนที่กำหนด พร้อมทั้งลงมติเลือกกรรมการบริหารพรรคให้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ภายในพรรค ได้แก่ ตำแหน่งรองหัวหน้าพรรค เลขานุการพรรค รองเลขานุการพรรค เหรัญญิกพรรค และนายทะเบียนพรรค

หลังจากนั้นหัวหน้าพรรคพลังธรรมได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๔ แจ้งการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคดังกล่าวให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ต่อมาได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ซึ่งแจ้งเรื่องการเรียกประชุมใหญ่สามัญของพรรคพลังธรรม เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบเพิ่มเติม

นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๔ ถึงหัวหน้าพรรคพลังธรรม แจ้งว่า ได้พิจารณาแล้ว ไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลังธรรมตามนัยมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เนื่องจากการนัดประชุมใหญ่ครั้งที่สอง ไม่มีการแจ้งให้สมาชิกสมาชิกพรรคทราบเป็นการล่วงหน้า จึงไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคพลังธรรม ข้อ ๓๕ และข้อ ๓๖ และต่อมาได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ ถึงหัวหน้าพรรคพลังธรรม แจ้งว่า คำชี้แจงของพรรคพลังธรรมตามหนังสือลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ นั้น ไม่มีเหตุผลหักล้างข้อพิจารณาของนายทะเบียน ที่เห็นว่า การประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๔ ครั้งที่สอง ของพรรคพลังธรรม เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ ไม่มีการแจ้งหรือเรียกประชุม ตามข้อ ๓๓ ซึ่งไม่ชอบด้วยข้อบังคับพรรคพลังธรรม ข้อ ๓๕

หัวหน้าพรรคพลังธรรมมีหนังสือลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ ถึงนายทะเบียนพรรคการเมือง ขอให้พิจารณาทบทวนการแจ้งการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลังธรรม ตามผลการพิจารณาของคณะกรรมการตุลาการพรรค แต่เมื่อเห็นว่ายังไม่ได้รับคำตอบจากนายทะเบียนพรรคการเมือง หัวหน้าพรรคพลังธรรมจึงยื่นคำร้องลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๔ ต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ ประกอบมาตรา ๑๗ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา

(๑) มีคำสั่งว่า การประชุมใหญ่สามัญสมาชิกพรรคพลังธรรม เป็นการประชุมใหญ่ตามข้อบังคับพรรคพลังธรรม ข้อ ๓๕ และข้อ ๓๖

(๒) มีคำสั่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเพิกถอนคำสั่งตามหนังสือ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๔ และ

(๓) มีคำสั่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลังธรรม ตามกฎหมายต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญส่งสำเนาคำร้องของหัวหน้าพรรคพลังธรรม ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ เพื่อชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๔ ว่า

(๑) ประเด็นที่พรรคพลังธรรมได้นำเรื่องการไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลังธรรมเข้าพิจารณาในคณะกรรมการตุลาการพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรคพลังธรรมเห็นชอบด้วย และขอให้นายทะเบียนพิจารณาทบทวนและตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรค นั้น สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้วว่า เนื่องจากการตีความข้อบังคับพรรคของคณะกรรมการตุลาการพรรคกระทำขึ้นภายหลังจากที่นายทะเบียนพิจารณาไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรค เป็นการพิจารณาเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่อง ซึ่งนายทะเบียนได้พิจารณาเป็นที่ยุติไปแล้ว จึงเห็นว่าไม่มีเหตุผลหักล้างข้อพิจารณาของนายทะเบียน พร้อมทั้งได้ชี้แจงให้พรรคพลังธรรมทราบเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้นแล้ว

(๒) พรรคพลังธรรมได้เคยปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียกประชุมใหญ่สมาชิกพรรคพลังธรรม ครั้งที่สอง เนื่องจากการประชุมใหญ่สมาชิกพรรคครั้งแรกไม่ครบองค์ประชุม โดยในคราวประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ประธานสมาชิกพรรคเป็นผู้เรียกประชุมใหญ่ครั้งแรก ตามหนังสือ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๓ กำหนดประชุมในวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๓ แต่การประชุมครั้งแรกไม่ครบองค์ประชุม ประธานสมาชิกพรรคจึงเรียกประชุมใหญ่ ครั้งที่สอง ตามหนังสือ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๓ กำหนดประชุมในวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ซึ่งนายทะเบียนได้พิจารณาแล้วเห็นว่าพรรคพลังธรรมปฏิบัติเป็นไปตามข้อบังคับพรรค จึงได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงรายการที่จัดแจ้งไว้กับนายทะเบียนตามนัยมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ถึงแม้ว่าการดำเนินการในกรณีดังกล่าวจะเป็นการดำเนินการตามข้อบังคับฉบับเดิมที่ถูกยกเลิกไปแล้วก็ตาม แต่ข้อบังคับพรรคพลังธรรมฉบับใหม่ก็ยังคงมีข้อความในเรื่องการประชุมกำหนดไว้เหมือนกัน ดังนั้น พรรคพลังธรรมจึงต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียกประชุมเช่นเดียวกับการปฏิบัติที่ผ่านมาด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด ดังนี้

(๑) พรรคพลังธรรมได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้นายทะเบียนตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลังธรรม ตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ โดยมติของคณะกรรมการบริหารพรรคตามความเห็นของคณะกรรมการตุลาการพรรค นั้น ไม่สามารถกระทำได้นีเนื่องจากนายทะเบียนได้พิจารณาเป็นที่ยุติไปแล้ว

(๒) นายทะเบียนได้พิจารณาไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลังธรรม เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายแล้ว

(๓) ยกคำร้องของพรรคพลังธรรม ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๔

ข้อเท็จจริงและเอกสารประกอบเพียงพอที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว ปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมืองหรือรายการตาม มาตรา ๑๓ วรรคสอง (๕) ที่จัดแจ้งไว้กับนายทะเบียน หรือรายละเอียดที่แจ้งไว้ในแบบตามมาตรา ๓๐ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจากนายทะเบียน และให้นำมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๓ วรรคสอง บัญญัติว่า “คำขอจัดตั้งพรรคการเมืองให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียน กำหนดซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้ (๑) ชื่อพรรคการเมือง (๒) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง (๓) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่พรรคการเมือง (๔) ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของผู้จัดตั้งพรรคการเมือง (๕) ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง”

มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่รับ จดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองของนายทะเบียน ตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ มีสิทธิยื่นคำร้อง ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้วินิจฉัยชี้ขาดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งไม่รับ จดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองจากนายทะเบียน”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ตามข้อเท็จจริง หัวหน้าพรรคพลังธรรมมีหนังสือแจ้งการเปลี่ยนแปลง เกี่ยวกับคณะกรรมการบริหารพรรคพลังธรรมต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ซึ่งเป็นรายการเกี่ยวกับชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง (๕)

แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีต้องด้วยมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง และเมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลังธรรม กรณีจึงต้องด้วยมาตรา ๓๓ วรรคสอง ซึ่งให้นำมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เมื่อมาตรา ๑๗ ให้สิทธิผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองของนายทะเบียน สามารถยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้วินิจฉัยชี้ขาดได้ โดยนับเดียวกัน หัวหน้าพรรคการเมือง ซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคการเมืองของนายทะเบียน ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้วินิจฉัยชี้ขาดได้

ดังนั้น หัวหน้าพรรคพลังธรรมจึงมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้วินิจฉัยชี้ขาด คำสั่งของนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ ประกอบมาตรา ๑๗ กรณีนายทะเบียนพรรคการเมืองมีคำสั่งไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลังธรรม และศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องของหัวหน้าพรรคพลังธรรมไว้พิจารณาวินิจฉัยตามนัยบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวได้

ปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปมีว่า การประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๔ ครั้งที่สอง ของพรรคพลังธรรม เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ เป็นไปตามข้อบังคับพรรคพลังธรรม พ.ศ. ๒๕๕๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๓๕ และข้อ ๓๖ หรือไม่

ข้อบังคับพรรคพลังธรรม พ.ศ. ๒๕๕๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๓๓ กำหนดว่า “ให้ประธานสมัชชาพรรคเป็นผู้เรียกประชุมใหญ่โดยกำหนดวัน เวลา สถานที่ และระเบียบวาระการประชุมใหญ่ แต่กรณีที่มีการเรียกประชุมใหญ่วิสามัญให้กำหนดระเบียบวาระตามคำร้องขอ”

ข้อ ๓๕ กำหนดว่า “การนัดประชุมใหญ่ทุกครั้ง จะต้องแจ้งให้สมาชิกสมัชชาพรรคทราบเป็นการล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน พร้อมด้วยระเบียบวาระการประชุม เว้นแต่การเรียกประชุมตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๓๖”

ข้อ ๓๖ กำหนดว่า “การประชุมสมัชชาพรรคต้องมีสมาชิกสมัชชาพรรคมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสมัชชาพรรคทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่ไม่ครบองค์ประชุมให้งดการประชุม และนัดประชุมใหม่โดยให้ประธานที่ประชุม กำหนดวัน เวลา และสถานที่ประชุม การประชุมครั้งนี้จะมีสมาชิกสมัชชาพรรคมาประชุมเท่าใด ก็ให้ถือว่าครบองค์ประชุม”

ตามข้อบังคับพรรคพลังธรรมดังกล่าว หมายความว่า ในการประชุมสมัชชาพรรคถ้าสมาชิกสมัชชาพรรคมาประชุมน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสมัชชาพรรคทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จะไม่เป็น

องค์ประชุม ตามข้อ ๓๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งต้องงดการประชุม และมีการนัดประชุมใหม่โดยให้ประธานที่ประชุมเป็นผู้กำหนดวัน เวลา และสถานที่ประชุม ตามข้อ ๓๖ วรรคสอง และในการประชุมใหญ่ครั้งที่สอง ไม่ว่าจะมีส่วนสมาชิกสมาชิกสภาพรรคมาประชุมจำนวนเท่าใด ก็ให้ถือว่าครบองค์ประชุม ดังนั้น การนัดประชุมใหม่ ครั้งที่สอง ดังกล่าว ถือเป็นการประชุมใหญ่ ตามข้อ ๓๕ ซึ่งจะต้องแจ้งให้สมาชิกสมาชิกสภาพรรคทราบเป็นการล่วงหน้าด้วย แต่เนื่องจากเป็นการเรียกประชุมตามข้อ ๓๖ จึงมีข้อยกเว้นไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และไม่ต้องส่งระเบียบวาระการประชุม

ตามข้อเท็จจริง ปรากฏว่า นายปรีชา เดชทองจันทร์ ประธานกรรมการสรรหาผู้แทนสมาชิกพรรค ผู้มีอำนาจเรียกประชุม ได้มีหนังสือลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๔ ถึงคณะกรรมการบริหารพรรค ผู้แทนสาขาพรรค สมาชิกพรรค และผู้แทนสมาชิกพรรค ขอเชิญประชุมใหญ่สามัญสมาชิกสภาพรรค ประจำปี ๒๕๕๔ ในวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๗.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุม ชุมชนุสกรณ์เครดิตยูเนี่ยนแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร แต่ในการประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๔ ของพรรคพลวัตรธรรม เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔ มีผู้เข้าประชุม ๕๓ คน จากจำนวนสมาชิกสมาชิกสภาพรรคทั้งหมด ๒๒๕ คน ประธานที่ประชุมได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบด้วยวาจา (โดยใช้เครื่องขยายเสียง) ว่า การประชุมดังกล่าว มีผู้เข้าร่วมประชุมไม่ครบองค์ประชุม ไม่สามารถดำเนินการประชุมตามวาระการประชุมได้ จึงขอเชิญสมาชิกสมาชิกสภาพรรคเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๔ ในวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๔ เวลา ๐๕.๐๐ นาฬิกา สถานที่เดิม โดยมีวาระการประชุมเหมือนเดิม ครั้นถึงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๔ มีผู้เข้าประชุมจำนวน ๕๔ คน ซึ่งก็ได้มีการประชุมและมีการลงมติในเรื่องต่างๆ รวมทั้งการเลือกกรรมการบริหารพรรคด้วย

พิจารณาแล้ว เห็นว่า การที่ประธานที่ประชุมแจ้งให้ที่ประชุมทราบโดยผ่านทางเครื่องขยายเสียงของนัดประชุมใหม่ในวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๔ เป็นการแจ้งเฉพาะสมาชิกสมาชิกสภาพรรคที่มาประชุมในวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔ จำนวน ๕๓ คน เท่านั้น โดยไม่ปรากฏว่าได้มีการแจ้งให้สมาชิกสมาชิกสภาพรรคที่ไม่ได้มาประชุมในวันดังกล่าวอีกจำนวน ๑๗๖ คนทราบด้วย ดังนั้นการแสดงเจตนาเรียกประชุมด้วยวิธีการดังกล่าวจึงถือไม่ได้ว่าสมาชิกสมาชิกสภาพรรคที่ไม่ได้มาประชุมอีกจำนวน ๑๗๖ คนได้ทราบการนัดประชุมในวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๔ แล้ว ประกอบกับเจตนารมณ์ของการประชุมใหญ่สามัญของพรรคการเมือง ต้องการให้สมาชิกพรรคการเมืองทุกคนรับทราบและลงมติในเรื่องสำคัญต่างๆ ของพรรคการเมืองนั้นๆ ซึ่งประชุมกันเพียงปีละครั้งเดียว การนัดประชุมใหญ่ดังกล่าวจึงต้องแจ้งให้สมาชิกสมาชิกสภาพรรคทุกคนทราบตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๓๕ การเรียกประชุมด้วยวิธีการดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยข้อบังคับพรรค ข้อ ๓๕

ดังนั้น การที่ประธานที่ประชุมแจ้งด้วยวาจาต่อสมาชิกสมัชชาพรรคพลังธรรมที่อยู่ในที่ประชุมจำนวน ๕๓ คน เพื่อขอนัดประชุมใหม่ โดยไม่ได้แจ้งให้สมาชิกสมัชชาพรรคอีก ๑๓๖ คนทราบย่อมไม่อาจถือได้ว่าได้มีการแจ้งให้สมาชิกสมัชชาพรรคทุกคนทราบเป็นการล่วงหน้าแล้ว การประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ ครั้งที่สอง ของพรรคพลังธรรม เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ จึงไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคพลังธรรม พ.ศ. ๒๕๕๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๓๕ และข้อ ๓๖ ที่นายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลังธรรม จึงเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ แล้ว

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องของหัวหน้าพรรคพลังธรรม

นายปรีชา เฉลิมวิชัย

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ